

AVRUPA BİRLİĞİNİN ULUSLARARASI GÖÇ POLİTİKALARI BAĞLAMINDA ALMANYA VE ALMANYA'DAKİ MÜLTECİLER

GERMANY AND REFUGEES IN GERMANY IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL MIGRATION POLICIES OF THE EUROPEAN UNION

Ayşegül AYDIN*

Öz

İnsanlık tarihinin gerçeği olan göçün nedenleri çeşitlendiği gibi niteliği de değişmiştir. Göç sadece politik değil, aynı zamanda ekonomik, sosyolojik ve ulusal sınırlara yönelen bir tehdit unsuru olarak da güvenlik meselesi haline gelmiştir. Devletler bu tehditle başa çıkmak için önlemlerini ve mücadelelerini arttırmaktadır.

Bu çalışmada öncelikle uluslararası göç ile ilgili temel kavramlar açıklanmıştır. Ardından Avrupa Birliğinin ortak göç politikası oluşturma süreci ele alınmış ve özellikle güvenlik kaygısının bu sürece etkisi incelenmiştir. AB'nin göç politikalarında geldiği, "güvenli üçüncü ülke", noktasında etkili bir AB üyesi olan ve uluslararası göçün hedef ülkelerinden biri olan Almanya'nın tutumu, göç politikası ve özellikle mültecilerin konumu ele alınmıştır.

Araştırmanın amacı, "insan hakları" ile "güvenlik" arasında seçim yapmak zorunda kalan AB'nin tercihinin ortaya konması ve bu perspektifle Almanya'nın etkisinin değerlendirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: *Uluslararası Göç, Göç Politikası, Mülteci, Sığınmacı, Avrupa Birliği, Almanya.*

Abstract

The causes of migration, the reality of human history, have been diversified and the quality has changed. Migration has become not only political but also a security issue as a threat to economic, sociological and national boundaries. States are increasing their measures and struggles to deal with this threat.

In this study, firstly the basic concepts related to international migration are explained. Then the European Union's process of establishing a common immigration policy was discussed and the impact of security concerns on this process was examined. In this study, the attitude of Germany, which is one of the EU countries' migration countries, the "safe third country", an effective member of the EU and one of the target countries of international migration. The study has been dealt with the policy of migration and especially the position of refugees.

The aim of the research is to reveal the preference of the EU, which has to choose between "human rights" and "security". In this perspective is the assessment of the effect of Germany.

Keywords: *International Migration, Immigration Policy, Refugee, Asylum, European Union, Germany.*

I.Giriş

İnsanlık tarihinin bir yansıması olan ve toplumların tarihini değiştiren göç hem ezeli, hem de ebedi bir olgudur¹. Göç, insanlığın yaşamaya devam ettiğinin bir kanıtı olarak değerlendirilebilir. Göçler nüfusun hem nitel hem de nicel yapısını değiştirerek, toplumların maddi-manevi tüm yaşamını önemli derecede etkiler². Göç toplumsal değişimin neden olduğu kolektif bir harekettir ve hem göç alan ülkeyi hem de veren ülkeyi tüm yönleri ile etkiler.

* Öğretim Görevlisi, Erzincan Üniversitesi SHMYO, aaydin@erzincan.edu.tr

1 Ortaylı, İ. (2006), "Genel Göç Olgusu", *Uluslararası Göç Sempozyumu Bildiriler*, s.32

2 Es, M., Ateş, H. (2004), "Kent Yönetimi, Kentleşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, c.48, 205-248, s.208.

TDK göçü “ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret”³ olarak tanımlar. Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ise “Süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların uluslararası bir sınırı geçerek veya bir Devlet içinde yer değiştirdiği nüfus hareketi”⁴ olarak tanımlar. Göç, bir mesafe katederek alan değiştirmeyi ifade eder. Yani kişi mekânsal olarak bir yerden başka bir yere hareket etmelidir ve bu hareket karar vererek yapılmalıdır⁵. Bununla birlikte mekânın sınırları, boyutları ve tespiti konusunda net çizgiler koymak mümkün görülmemektedir⁶.

Göçle ilgili kavramların karmaşıklığı ve kimi zaman kavramların politik bir hal alması gibi nedenlerden dolayı, tek bir tanıma ulaşmak mümkün olmasa da, biz burada çalışmamız boyunca sıklıkla kullanacağımız terimlerin, Uluslararası Göç Örgütünün (IOM)⁷ tanımlamalarına değinmekle yetineceğiz.

“Kişisel rahatlık” sağlamak üzere ve zorlama olmaksızın kendi kararı ile bulunduğu ülkeden ayrılarak başka bir ülkeye göç eden bireye göçmen (migrant, immigrant) denir. Göçmenin terk ettiği ülkedeki konumu da, göç ettiği ülkeye girişi de bu ülkedeki konumu da yasalır. Yasa dışı göçmen (illegal immigrant) ise geldiği ülkenin, göç yolunda geçtiği ülkelerin ve vardığı ülkenin hukukunun dışında göç etmiştir veya yasal yollarla girdiği ülkede yasadışı şekilde kalmaktadır. Yasa dışı göçmen (illegal immigrant), gizli göçmen, kayıt dışı göçmen veya düzensiz durumdaki göçmen olarak da ifade edilmektedir. 1967 Protokolü ile değişik Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi, 1A(2) Maddesi ne göre mülteci (refugee) “Irkı, dini, tabiiyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti ve siyasi görüşleri yüzünden haklı bir zulüm korkusu nedeniyle vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve söz konusu korku yüzünden, ilgili ülkenin korumasından yararlanmak istemeyen” Birleşmiş Milletler korumasından yararlanmaya hak kazanan kişiyi ifade eder (BM 1951 Mülteci Sözleşmesi Md. 1, BMMYK, 2001). Sığınmacı (asylumseeker, defector) ise ilgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve fakat henüz mülteci olup olmadığına ilişkin kararın verilmemiş olduğu bireylere denir⁸.

Uluslararası göç, tüm dünyanın sosyal yapısını, ekonomisini, siyasal yapısını değiştiren ve büyük çatışmalara neden olan sarsıcı bir harekettir. Göç hem nedendir hem de sonuç; göç siyasal, toplumsal ve ekonomik olayların sonucunda ortaya çıkar ve nihayetinde göçün kendisi de toplumların devinimine neden olur⁹. Küreselleşme akımının özellikle “beşeri, medya, teknoloji, finans ve fikir” boyutlarındaki etkileri göçün karakteristiklerini de değiştirmiştir¹⁰. Küreselleşme ile birlikte göç eskiye nazaran daha kolay hale gelmekte, göçün niteliği, hareket alanı çeşitlenmekte ve hızı artmaktadır¹¹. Bunun sonucunda

3 Türk Dil Kurumu TDK Sözlüğü (2009), s.769.

4 Uluslararası Göç Hukuku / Göç Terimleri Sözlüğü (2009), Ed. B. Çiçekçi, Uluslararası Göç Örgütü Yayını, Yayın No:18, Cenevre, s.22.

5 Yılmaz, A. (2014), “Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri ve Etkileri”, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), s.1691.

6 Özcan, Y. Z. (1998), “İç Göçün Tanımı ve Verileri İle İlgili Bazı Sorunlar”, *Türkiye’de İç Göç*, s. 80.

7 *Uluslararası Göç Hukuku...*, s.42,65.

8 Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), 2000; BMMYK, 2002.

9 İçduygu, A., Sirkeci, İ. (1999), “Cumhuriyet Dönemi Türkiye’sinde Göç Hareketleri”, *75 Yılda Köylerden Şehirlere*, Ed. O. Baydar, s.267.

10 Appadurai, A. (1990), “Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy”, *Theory, Culture & Society*, 7(2), s.307.

11 Castles, S – Miller, M. J. (2008), *Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri*, Çev: B.U. Bal, İ. Akbulut, s.108-109.

her geöen gün daha çok ölke ve daha çok insan gööün etkileri ile baş başa kalmaktadır. Küreselleşmenin ve artan uluslararası göç hareketlerinin birlikte etkisi ölkelerin otoritesi üzerinde baskıyı da arttırmaktadır. Bununla birlikte küreselleşme, devletleri ekonomik değişimlerin etkisi ile belirli bir davranış biçimine zorlamaktadır¹². Küreselleşme, kalkınma anlayışında değişikliklere neden olmakta, bu değişim yönetim anlayışında da kendini göstermektedir¹³. Küreselleşmenin etkisi ile iktidar ve otorite karmaşık bir hale gelmekte, iktidarın şekli değişmekte ve devletlerin egemenlikleri azalmaktadır¹⁴. Uluslararası alanda temel aktör olarak devletin ayrıcalıklı konumu da sarsılmakta, ayrıca devlet güvenlik ihlallerine konu olmaya bařlamaktadır¹⁵.

Uluslararası gööün de küresel bir nitelik kazanması, kendi karmaşık dinamiklerini yaratması ve çok boyutlu bir olgu olması, onu iktidarın üst düzey konusu haline getirmiştir. Özellikle 1970 sonrası yasadışı gööte yaşanan artış, gelişmiş ölkeleri uluslararası gööü kontrol etme eğilimine itmiřtir¹⁶. Bununla birlikte uluslararası göç hareketleri göç veren ölkeyle göç alan ölke arasında da bir bağ oluşturmaktadır¹⁷. 1990'dan bu zamana dek göç baskısı daha artmıştır, hatta 21. yüzyıldaki uluslararası göçlerinin düzensiz veya yasadışı göç olacađı¹⁸ öngörülmektedir. Bu bağlamda dünyanın öeşitli bölgelerinden AB ölkelerine yasa dışı yollardan giriş yapmaya öalışanların ve sığınmacıların sayısındaki artışın, AB'yi ortak bir göç politikası oluşturmaya yönelttiği söylenebilir.

II. Avrupa Birliğinde Ortak Göç Politikasının Oluşumu

Göç, biröok alanı etkilediği için çok hassas ve bu nedenle de çok tartışılan, anlaşmaya varılması da çok güç olan bir konu olarak nitelendirilmektedir. Günümüzde dünyanın her yerinde on milyonlarca insan çatışma, doğal felaket veya zulüm yüzünden sığınma talep etmek durumunda kalmaktadır. Bu nedenle gööün nasıl yönetileceği ana mesele haline gelmektedir¹⁹. Avrupa Birliği üye ölkelerin siyasal, sosyal, ekonomik açıdan öekici nitelikleri nedeniyle de bu ölkelere doğru göç hareketi giderek arttırmıştır. Bununla birlikte uluslararası arena giderek daha önemli hale gelmekte, birliğin ortak bir politika oluşturması kaçınılmaz bir hal almaktadır.

Avrupa Birliğinin ortak göç politikası oluşum süreci, değişen göç nitelikleri ile birlikte aşamalı olarak geröekleşmiştir ve AB'nin göç konusunda ortak bir politika geliştirmesi hiö de kolay olmamıştır.

1945'lerde Avrupa'nın ekonomik değişiminin en önemli ayağının üretimin yaygınlaşması ve sanayileşme öabalaları olduğu söylenebilir. Avrupa'daki ekonomik dönüşüm ve bu

12 Bulut, N. (2003), "Küreselleşme: Sosyal Devletin Sonu mu?" *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi*, 52(2), s.189.

13 Öztürk, B. ve öolakoğlu, E. (2015), "Bölgesel Kalkınma Yönünden Kalkınma Ajanslarının Türk İdari Teşkilatı'ndaki Konumu", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(2), s.328.

14 Küçük, A. (2015), "Egemenlik (Hâkimiyet), Halk Egemenliği ve Milli Egemenlik Tartışmaları ve Egemenlik Anlayışında Esaslı Dönüşüm", *Journal of Judgments by the Court of Jurisdictional Disputes/Uyumsuzluk Mahkemesi Dergisi*, (6), s.327.

15 Ağır, B. S. (2015), "Güvenlik Kavramını Yeniden Düşünmek: Küreselleşme, Kimlik ve Değişen Güvenlik Anlayışı", *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 11(22), s.99.

16 Castles, S – Miller, M. J., *a.g.e.*, s.14.

17 Schiller, N. G., Basch, L., Blanc, C. S. (1995), "From İmmigrant to Transmigrant: Theorizing Transnational Migration", *Anthropological Quarterly*, 68:1, s.60.

18 şener, B.(2017), "Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Uluslararası Göç Olgusu ve Ulusal Güvenlik Üzerindeki Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme", *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 6 (1), s.25.

19 Gök, G. O. (2016). "Kimin Güvenliği? Uluslararası Göç-Güvenlik İlişkisi ve Uluslararası Örgütlerin Rolü", *KOSBED*, 31, 65-82, s.67.

dönüşüme bağlı olarak yükselen yaşam standartları, Avrupa'ya doğru göçün başlangıcı olmuştur. Kalkınma göçü yaratmıştır ve bir kez göç akışı başladıktan sonra, özellikle insan haklarına ve uluslararası hukuka saygılı devletler için, bu akışı durdurmak mümkün olmayacaktır²⁰.

1973'te meydana gelen petrol krizine kadar Avrupa'ya gelen uluslararası göçmenler, dünya pazarlarından kopuk, fakir, izole edilmiş yerlerden değil, küresel ticaret, bilgi ve üretim ağlarına dâhil oldukları için hızlı değişim ve gelişme geçiren bölgelerden ve uluslardan gelmekteydiler²¹. Göç ağları ve bağlantılarının ortaya çıkması ve Avrupa'ya göç baskısı uygulayan önemli diasporaların kurulması da bu dönemde görülmektedir. Avrupa'ya göçün ikinci evresi olarak nitelendirilen bu dönemde göç artık politik bir konu olmaya başlamıştır²². Göçmen kapısı kapatıldığında, göçmenler gidecekleri ülkelerin açık kalmış pencerelerini kullanarak -aile birleşimi, sığınma başvuruları ve yasadışı giriş gibi- Avrupa'ya göçe devam etmişlerdir²³. Avrupa'da bununla başa çıkacak iyi kurulmuş bir göç sistemi yoktu, bu nedenle her ülke, girişleri kontrol etmek için çok farklı politikalar geliştirdi. Fakat bu politikalar hızlı göçmen akışına engel olamadı ve göçmenler arasında işsizlik söz konusu olmaya başladı. Bunun sonucunda da gelişleri azaltmak için siyasi baskı olduğu söylenebilir.

Özellikle aile birleşimlerini engelleyici çabalar sonuçsuz kalmıştır. Bu konuyu insan hakkı çerçevesinde ele almak zorunda kalan birçok Avrupa devleti için göç meselesi yerel olmaktan çıkıp ulusal bir hal almıştır²⁴. 1973 sonrası ortaya çıkan "yasadışı göç" dalgası, Avrupalı devletlerin güvenlik politikalarını "işbirliği" üzerine kurmaya zorlamıştır²⁵.

Berlin Duvarı'nın yıkılması ve Yugoslavya'daki iç savaşın başlangıcı ile 1980'ler Avrupa için sığınmacı göçünün başladığı, yasadışı göçün hızlandığı ve sayısının arttığı dönem olmuştur²⁶. Özellikle 1989'dan sonra en yüksek seviyelere ulaşmıştır²⁷. Göç konusu 1990'lara kadar ulusal bir konu olarak nitelendirilirken, sonrasında "güvenlikleştirme" süreci yaygın biçimde ulus üstü arenanın konusu haline gelmiştir. Siyasallaştırmanın bir üst versiyonu olarak tanımlanan güvenlikleştirme, kapsamına aldığı bir konuyu "milli güvenlik" ve "toplumsal güvenlik" şemsiyesinde değerlendirmektedir. Milli güvenliğin öznesi devletken, toplumsal güvenliğin özünde toplum yatmaktadır. Güvenliğin öznesi toplum olunca da tehdit unsuru konular sayıca artmaktadır. Bu bağlamda göç, göç alan toplumun kimliğini değiştireceğinden, hatta bu toplumu zayıflatacağından, "toplumsal güvenlik" kapsamında bir tehdit olarak değerlendirilebilir²⁸. Böyle bir tehdide karşı koyma, toplumun bizzat kendinden gelebilir veya sözkonusu tehdit hükümetin konuyu ele alması ile de siyasallaşabilir²⁹. Yasalar çıkarmak, sınır koruma önlemleri almak gibi görevler hükümet eliyle yapılmaktadır. 11 Eylül saldırısı sonrasında sınır kapılarının kapatılması, Suriyeli birçok sığınmacının sınır kapılarından çevrilmesi, sadece sınırlı sayıda üst düzey

20 Massey, D. S., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A. (1999), *Worlds in Motion: Understanding International Migration at the End of the Millennium*, s.19

21 Martin, P. L., Olmstead, A. L. (1985). "The Agricultural Mechanization Controversy", *Science*, sa.227, s.602.

22 Yazan, Y. (2016), *Avrupa Birliği'nin Yasadışı Göç Politikası*, Milenyum Yayınları, s.82-83.

23 Olesen, H. (2002), "Migration, Return, and Development: An Institutional Perspective", *The Migration-Development Nexus*, 40(5), s.135.

24 Castles, S – Miller, M.J. (2008), *a.g.e.*, s.111.

25 Yazan, Y. (2016), *a.g.e.*, s.108.

26 Fassmann, H., Munz, R. (1992), "Patterns and Trends of International Migration in Western Europe", *The Population And Development Review*, s. 461.

27 Dobson, J., Latham, A., Salt, J. (2009), "On The Move? Labour Migration in Times of Recession", s.11.

28 Buzan, B., Wæver, O., De Wilde, J. (1998), *Security: A New Framework for Analysis.*, s.24.

29 Buzan, B., Hansen, L. (2009), *The Evolution of International Security Studies*, s.36.

eğitimi Suriyelinin Avrupa'ya kabulü "insan hakları" ile değil "güvenlik" anlayışıyla açıklanabilir niteliktedir.

Avrupa devletlerinde göç konusuna ulusal temelli yaklaşımı, problemi çözememiş, böylece göç ulus üstü ve güvenlik odaklı ortak girişimlere konu olmuştur. Ayrıca "güvenlik" konusunun, Avrupa devletlerini işbirliğine yönelteceği için de kullanılmış olabileceği iddia edilmektedir³⁰. Avrupa ülkelerinde bu konu toplumun kaygı duyduğu bir konu haline gelmiştir. Avrupa ülkelerinde insan hakları kapsamında göçmenlere yönelik oluşturulan tüm uygulamalara radikal sağ partilerin karşı koyması, bu partilerin ulusal güvenliği göç karşıtı söylemlere yarattığının delili olarak değerlendirilebilir. Avrupa'nın göç politikalarındaki tercihinin "güvenlik" odaklı mı "insan" odaklı mı olacağı, göçün geleceğini ve dolayısıyla insanlığın geleceğini dönüştürmesi³¹ ve Avrupa'daki seçmenlerin tercihini belirleyen yegâne unsurun "göç" olması da güvenlikleştirmenin kamuoyu belirleyecek kadar önemli bir konu olduğu söylenebilir.

III. AB Ortak Göç Politikalarının Oluşum Sürecinin Dönüm Noktaları

AB'nin göç politikaları geliştirenken sosyo-politik konumunun, güvenliğinin ve ekonomik gücünün korunması ve daha ileriye taşınması amaçlanarak hareket ettiği sonucuna varılsa da, AB için insan haklarından vazgeçerek ilerlemesinin de mümkün olmadığı da açıktır³². AB'nin göç yönetiminde üçüncü ülkeler üzerinden çözüm oluşturmaya çalışması bu dönemde kendini göstermektedir.

1992 yılında imzalan Maastricht Antlaşması'nda göç "ortak çıkar konusu" olarak belirlenmiş, Trevi ve Göç Grubu gibi oluşumları AB'nin üçüncü temeli olan Adalet ve İçişleri alanına dâhil etmiştir. Amsterdam Antlaşması'yla birlikte: Birliğin "bir özgürlük, güvenlik ve adalet" alanı olduğu belirtilmiş ve göç ve iltica konusu devletlerarası karar sınıfından çıkarılıp ulus-üstü politikaların arasına aktarılmıştır³³. 1999 yılında yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşması ile ortak bir politika için gerekli yasal ve kurumsal önlemler alınmıştır. Bu dönem üçüncü ülkelere göç ve iltica konularında sorumluluk yüklenmesi üzerine politikalar geliştirilmek üzere çalışmalar yoğunlaştırılmıştır³⁴.

1999'daki Tampere Zirvesi, AB'ye kabul koşullarında Birliğin insani sebeplere yöneleceği ve güvenlik odağından uzaklaşılacağının göstergesi olmuştur. Bu zirvede üçüncü ülke vatandaşlarıyla üye ülke vatandaşlarının mümkün oldukça eşit hak ve yükümlülüklerle donatılacağına dair ortak bir karar çıkmıştır³⁵. Fakat 11 Eylül 2001'deki terörist saldırı sonrası bu bakış tamamen değişmiş ve güvenlik odaklı politika güçlenmiştir. Ayrıca Birlik bu dönüm noktasıyla birlikte, "dışsallaştırma" yani AB göç sınırlarını üçüncü ülkelere kadar genişletme ve bu ülkeler eliyle göç ile baş etme yöntemini tercih etmektedir.

AB'nin göç ile baş etme yöntemlerinden bir diğeri de "güvenli üçüncü ülke" politikasıdır. Özellikle Dublin Zirvesinden sonra yayımlanan yönergede, AB üyesi ülkeler sığınma talebi

30 Özerim, G. (2014), "Avrupa'da Göç Politikalarının Ulusüstüleşmesi ve Bir Güvenlik Konusuna Dönüşü: Avrupa Göç Tarihinde Yeni Bir Dönem mi?", *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5(1), s.44-45.

31 Mandacı, N., Özerim, G. (2013), "Uluslararası Göçlerin Bir Güvenlik Konusuna Dönüşümü: Avrupa'da Radikal Sağ Partiler ve Göçün Güvenlikleştirilmesi", *Uluslararası İlişkiler*, c. 10, sa. 39, s. 112-113.

32 Gençler, A. (2005), "Avrupa Birliğinin Göç Politikası", *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (49), s.174.

33 ORSAM Rapor No:123 The Black Sea International Rapor No: 22, Haziran 2012, (Erişim: 15.05.2017) http://www.orsam.org.tr/eski/tr/trUploads/Yazilar/Dosyalar/2012621_Rapor123tur.pdf

34 Johansson, K. M. (1999), "Tracing The Employment Title in The Amsterdam Treaty: Uncovering Transnational Coalitions", *Journal of European Public Policy*, 6(1), s.97.

35 Özgöker, U., Batı, G. F. (2016), "Avrupa Birliği Hukukunda Göç Sorunu Parametreleri. Ekonomi", *Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), s.4.

ile başvuranların başvurusunu değerlendirmeden önce, daha önce sığınma başvurusu yapma imkânı olduğu ülkeye, genellikle geçiş yaptığı ülkeye, geri gönderme yetkisine sahip olmuşlardır. Bu durum özellikle AB'nin koruma kalkanı olarak gördüğü üçüncü halka devletlerden biri olan ve AB'ye göçte transit ülke konumundaki Türkiye'yi etkileyecek bir durum olarak değerlendirilebilir.

AB'nin öncelikle insani çıkarları değil Birlik çıkarlarını gözetiyor olduğunun kanıtı niteliğindeki bir başka uygulama da; AB'ye aday üye ülke konumundaki ülkelere sunulan üyelik koşullarına, katı göç yönetimi kurallarının dâhil edilmesidir. Türkiye bu anlamda da AB politikalarının önemli muhataplarından biri olmuştur.

AB düzensiz göçü dışsallaştırmaya yönelik çabalarını arttırmakta ve bu politikanın ana aracı olarak da üçüncü ülkelerle geri kabul anlaşmalarını imzalamaya çalışmaktadır. Bu anlaşmayı kabul eden ülkeler sadece kendi uyruklarından olan kişileri değil aynı zamanda kendi sınırlarından AB'ye yasadışı giriş yapmış kişileri de alma yükümlülüğünü de kabul etmektedirler.

AB 'güvenikleştirme' politikaları sonucunda, bir yandan sınırların denetimine ağırlık verirken öte yandan geri kabul uygulamasını yaygınlaştırmakta ve nihayet sığınmacı kabulünü giderek azaltmaktadır.

AB'nin kendi içinde ortak bir politikaya ulaşmasında "güvenli üçüncü ülke" uygulaması kurtarıcı olmuştur. AB Amsterdam Antlaşması (1999) ile geri kabul için yetki kazanmış, bu yetkiyi Lizbon Antlaşması (2007) ile belirgin hale getirmiştir. Geri Kabul Anlaşmaları ile Türkiye veya AB üyesi bir devletin iç hukukuna göre, düzensiz göçmen olan vatandaşlara, üçüncü ülke vatandaşlarına, vatansız kişilere ilişkin durumları düzenlemektedir³⁶. Bu anlaşma göçe kaynak teşkil eden ülkelerle de imzalandığında uygulanabilir bir nitelik kazanmaktadır. Ayrıca özellikle Türkiye için bu anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanabilmesinin vize muafiyetine bağlı olduğu söylenebilir.

AB'ye uyum sürecindeki Türkiye'nin geri kabul uygulamasındaki hayati konumu, aslında birliğin devamı için de kilit noktadadır. AB üyesi olmayan Türkiye'yi kullanarak AB ülkelerine giriş yapan ve sığınma hakkı olmayan göçmenler Türkiye'ye geri gönderilmektedir. AB ise bunu karşılıksız bırakmayacak geri gönderilen her bir kişi için başka bir sığınmacıyı kabul edecektir. Ayrıca AB Türkiye'ye 2018'e kadar toplam 6 milyar Euro yardımda bulunacak, Yunanistan'ın da işlemleri hızla tamamlaması için maddi kaynak sağlayacaktır. Özellikle Türkiye ile ortaya koyacağı ve yürüteceği işbirliği AB'nin istikrarına anahtar olacaktır. Kırılgan topraklarla AB toprakları arasında geçiş noktası olan Türkiye'nin istikrarının, bu sürecin başarısı için gerekli olduğu öngörülmektedir. AB'nin, Suriyeli sığınmacıların önemli durakları olan Ürdün ve Lübnan ile de ilişkileri gözden geçirerek benzeri bir anlaşma için çaba sarf edeceği düşünülmektedir³⁷.

AB ortak göç politikası geliştirme yolunda işbirliği ortamı yaratmış, özellikle sığınma ve göç yönetimi konusunda mekanizmalar geliştirmeyi başarmıştır³⁸. Mülteci ve sığınmacı politikalarındaki ilerleme, kısıtlamaların Avrupa düzeyinde oluşması sonucunu doğurmuştur³⁹.

36 Göçmen, I., (2014) "Türkiye ile Avrupa Birliği Arasındaki Geri Kabul Anlaşmasının Hukuki Yönden Analizi", *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, c 13 no:2, s. 28-29.

37 Keskin.K., (2016), "Almanya'nın Mülteci Politikası Nasıl Şekilleniyor?", *SETA Perspektif*, 145, s.5 <https://www.setav.org/almanyain-multeci-politikasi-nasil-sekilleniyor/> (10.05.2017).

38 Yazan, Y., (2016), *a.g.e.*, s.192.

39 Lavenex, S., (2006), "Shifting Up and Out: The Foreign Policy of European Immigration Control", *West*

IV. Avrupa Birliği Ortak G Politikası Bağlamında Almanya G Politikası ve Mültecilerin Konumu

Almanya g için dünyanın popüler merkezlerinden biridir. Alman nüfusunun sekizde biri göçmen vatandaşlardan oluşmaktadır. İlk olarak 1955-1973 yılları arasında konuk işçilerin istihdamı sırasında İtalya, Türkiye ve diğer AB ye ülkelerinden Almanya'ya gelen birok aile uzun süredir Alman nüfusunun önemli bir parçası haline gelmiştir. Bu sürecin Almanya için güç ile nasıl baş edebileceğine dair büyük bir tecrübenin alt yapısını oluşturduğu söylenebilir.

Almanya uzun bir süre uluslararası aktörler arasında nder konumunda olmayı reddetmiştir. Alman dış politikasının askeri unsurlara değil sivil unsurlara dayanması, dış politikadaki gücünü ekonomik ve politik unsurlara bağlaması nedeniyle, Almanya için AB kendi gücünü ortaya koyacağı bir araç ve sivil dış politikayı gerçekleştirebileceği bir platform haline geldi.

Alman ekonomisinin AB'yi yönlendiren bir konuma sahip olduğu ifade edilebilir. Almanya için AB, sadece kalkınmanın sağlanmasında değil, güvenliğin sağlamasında da önemli bir unsurdur. Alman politikası da bu unsuru kullanmayı başarmış, Alman güdümlü bir AB'ye doğru gidifin habercisi olan girişimlerde bulunmuřtur⁴⁰. Avrupa Birliğinin g politikaları ile kendi yasal zeminini hızla uyumlu hale getiren Almanya bu tutumu ile AB'yi etkileyen bir konuma erişmiştir. Öyle ki Almanya, AB politikalarının ilerlemesinde ve hızında imzası hissedilen, hatta bu politika sürecini yöneten bir ülke konumunu almıştır. Mülteci krizi ile mücadelede, AB'yi bir arada tutma misyonu Almanya'nın omuzlarında taşınmaktadır.

AB'nin spesifik bir tehdit odağı olarak göçmen tehdidini kullanarak, birliği řu ana dek bir arada tutacak bir süreci yönetmiş olduğu sylenebilir⁴¹. AB düzeyinde bir güç politikasının oluşturulmasında Almanya, özellikle sınır denetimleri konusunda önce Saarbrücken Anlaşmasında (13 Temmuz 1984), ardından 14 Haziran 1985 tarihli Schengen I Anlaşmasında, başlangıcından itibaren bir aktör olarak yer aldı. G konusu uluslararası düzeyde çalışmalara neden oldu ve ardından sığınma konularını açık bir şekilde düzenleyen 1995'de yürürlüğe giren Schengen II ve 1997'de yürürlüğe giren Dublin anlaşmalarına yol açtı.

Alman hkmeti yasaları iyileştirmek ve kamuoyunu şekillendirmek, g yönetimini oluşturmak için bir dizi adım atmıştır. Almanya'da, Başbakanlık (Kanzleramt), Federal Dışışleri Ofisi (Auswrtiges Amt) ve İçişleri Bakanlığı (Bundesministerium des Inneren) gibi aktörlerle birlikte siyasi partiler, g politikasının kurumsal yapısını oluşturmaktadır. G çok disiplinli bir konu olduğu için, farklı bakanlıklarının uygulama alanına girmiştir. Entegrasyon sürecinin örgütsel yapısı, Almanya İçişleri Bakanlığı'nın diğer bakanlıklara kıyasla konumunu gclendirebilmesi ile sonuçlandığı söylenebilir. G alanındaki politikalar Federal Dışışleri işbirliği Teşkilatı ile Federal Başbakan tarafından belirlenirken Federal İçişleri Bakanlığına doğru kademeli bir değişim gerekleřmiřtir⁴². İçişleri bakanları Zimmermann, Schuble ve Seiters, sığınma politikasının uyumlaştırılmasının n şartı olarak anayasal sığınma hakkının kısıtlanmasını istemişlerdir. İstikrarlı bir Avrupa için,

European Politics, 29(2), s.338.

40 Keskin, K., *a.g.e.*, s.5.

41 Yücel, Z. (2008), "Avrupa Birliği'nin Genişleme Politikasının Güvenlik Boyutu", *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, Cilt:4, No.13. s.45-48.

42 Lavenex, S. (2001), "The Europeanization of Refugee Policies: Normative Challenges and Institutional Legacies", *Journal of Common Market Studies (JCMS)*, 39(5), s.857-859

Avrupa Birliğinin göç politikalarını güvenlik odağıyla sınırlaması Alman anayasal sığınma hakkının kısıtlanmasını meşrulaştırmanın bir aracı haline gelmiştir. Eğer Federal Anayasa değiştirilmezse Almanya'nın yetkisiz bir yönetime dönüşeceğini savunmuşlardır. Anayasanın değiştirilmesinin Almanya'nın AB sığınma politikasının geliştirilmesi ve uyumlaştırılmasına dâhil olması için şart olarak nitelendirilmiştir. Bu reformla Almanya daha liberal ve açık sığınma sistemini, kısıtlayıcı bir sisteme dönüştürmüştür. Bu durumun meşruluğunu AB üyeliğine dayandırarak kamuoyunun desteğini sağlamaya çalışmışlardır⁴³. Bu anlayış değişiminin “güvenli üçüncü ülke” uygulamasıyla da ete kemiğe büründüğü de söylenebilir.

Almanya'nın reformları Avrupa sığınma politikasına katılım şartı olarak sunması, birçok itirazın önünde geçerli bir dayanak oluşturduğu söylenebilir. Böyle bir sunumla ortak bir Avrupa göç politikası için yapılan reformlar birçok farklı kesimlerden de destek kazandı⁴⁴. Almanya “adalet ve barış” tan uzaklaştığı halde, Avrupa entegrasyonunun önemli bir ayağı olarak görülen ortak göç politikası ve mevzuatına dâhil olma isteğinin, yasal reformlarına meşruluk kazandırdığı söylenebilir. Bu durum Anayasa Mahkemesi kararlarında da gerekçe olarak gösterilmiştir. Etkin Sözleşmesinin “mülteci” terimi ve AB içerisinde uyumlaştırma, ulusal sığınma makamları arasındaki işbirliği sağlayan Cenevre Sözleşmesinde ortaya çıkan AB ortak politikası, Almanya tarafından hemen uygulamaya konulmuştur.

İnsan odaklı yaklaşım ve demokratiklik bakımından yüksek standartlara sahip Alman mevzuatı Avrupa standartlarına indirgenmekte, bunu yaparken de geçerli sebepler sunmak gerekmektedir. Bu nedenle Avrupa ortak politikasına katılım Almanya'nın iç güvenliğinin ön şartı olarak sunulmuştur⁴⁵. Almanya'nın Dublin Sözleşmesi ve Schengen Sözleşmesinin yük paylaşım sistemine katılımını, Almanya iç güvenliğinin sınır ötesinden itibaren başlatılmasının vazgeçilmez bir aracı olarak görülmüştür. Almanya geri kabul anlaşmaları ve sınır güvenliği konusunda Avrupa'da öncü rol oynamıştır. Shengen ve Dublin Anlaşmalarının gereklerini tamamlayan Almanya, ikili geri kabul anlaşmalarına imza atmıştır. Geri kabul anlaşmalarının uygulamasında sıkıntıların oluşması, AB'nin net bir ortak uygulamaya ulaşmada başarısız olduğunun işareti olmuştur. Bu noktada Almanya yine öncülük etmiş, 1991 yılından itibaren Avrupa'da artan düzensiz göçle mücadele etmek ve uygulamada birlik sağlamak üzere Budapeşte Sürecini başlatmıştır⁴⁶. Budapeşte Süreci, yasadışı göçün önlenmesi ile ilgili konuları kapsamaktadır ve dolaylı olarak Avrupa sığınma rejimini de etkilemektedir.

Hristiyan Demokrat Birlik (CDU) / Hristiyan Sosyal Birlik (CSU) göç politikaları konusunda Avrupalı olma konularını arzu ettikleri zamanlarda ve konularda kullanmışlardır. Dünya barışına hizmet etme misyonunu çoğu zaman bir kenara iten, birkaç yüzü olan, politik çizgisi sıklıkla değişen bir Almanya karşımıza çıkmaktadır. Özellikle seçim öncesi söylemler Avrupalı Almanya'nın imajını tahrip edecek niteliktedir. Almanya İçişleri Bakanı CDU'lu Thomas de Maiziere, seçim öncesinde göçmenlere “burka” benzetmesi yaparak, 2000'li yılların tartışmalı konusu “öncü kültür” kavramını yeniden ortaya çıkarmış ve liberallerin, sosyal demokratların eleştirilerine hedef olmuştur⁴⁷. CDU/CSU göçe karşı söylemleriyle

43 Putnam, R. D. (1988), “Diplomacy And Domestic Politics: The Logic Of Two-Level Games”, *International Organization*, 42(03), s.428.

44 Monar, J. (2001), Comprehensive Migration Policy. Immigration Admissions: The Search For Workable Policies in Germany and The United States, 3, s.68-69.

45 Bosswick, W., Heckmann, F. (2006), “Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities”, *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*, s.5, 11.

46 http://www.goc.gov.tr/icerik6/Budape%20S%3%bcrci_576_577_578_icerik (15.05.2017).

47 <http://www.hurriyet.com.tr/gocmenler-burka-mi-40445435> (05.06.2017).

Avrupa Birliğinin Uluslararası Göç Politikaları Bağlamında Almanya Ve Almanya'daki Mülteciler

kamuoyunu ve Alman siyasetini etkilediği söylenebilir. Bu durum değerlendirilirken Almanya'nın krizden fırsat mı yaratıyor, yoksa stratejik mi hareket ediyor olduğu tartışılmaktadır.

Merkel'in iç politikadaki konumunda da göç politikaları önemli rol oynamaktadır. Politika yapım sürecinde, CDU'dan eleştiri alırken Sosyal Demokrat Parti (SPD) den destek almaktaydı. Merkel kamuoyunun eleştirisiyle karşı karşıya kalsa da; kriz büyük bir krizdir, Merkel bu krizi geleceğe dönük yönetmektedir. Ayrıca kalkınma hikâyesini göçe borçlu olan Almanya'nın; insani önlem önerilerini AB'nin şemsiyesinde sunarak, ulusal çıkarları da korumayı hedeflediği söylenebilir.

Almanya bir milyondan fazla mültecinin 2015-2016 yıllarında ülkeye girmesine izin vermiştir, fakat pek çok kişiye daha sonra mülteci statüsü tanınmamıştır. Avrupa'ya giren sığınmacıların ve diğer göçmenlerin hızla artması, Alman politikacıları uzun vadeli entegrasyona yöneltmiştir. Alman toplumunun yeni üyelerini topluma ve Alman iş piyasasına nasıl entegre edebilecekleri hususu politikaların önemli bir ayağını oluşturmaktadır⁴⁸. Mültecilerin entegrasyonu, devletin, sivil toplumun, kamusal alanın ve mültecilerin birlikte çalışmasını gerektirmektedir.

2000'li yıllardan bu yana, Merkel mülteci krizine yönelik girişimlerde bulunabilecek tek Avrupalı lider konumunda olmuştur. 2015 yılı, Avrupa'nın son yıllarda karşılaştığı en büyük göç krizlerinden birinin başlangıcı olmuştur. Alman Federal Şansölyesi Angela Merkel'in kriz yönetimi hem diğer AB ülkelerinden hem de kendi partisinden (CDU) ve koalisyon partisinden (SPD) gelen eleştirilere hedef olmuştur⁴⁹. 5 Eylül 2015 tarihinde Şansölye Merkel "bunu yapabiliriz" sloganı ile mültecilere yönelik entegrasyon politikası başlattı. Almanya yaklaşık bir ay boyunca ülkeye girmek için mücadele eden mültecilere sınırlarını açtı ve sığınmacılara girdikleri ilk AB ülkesinden sığınma talebinde bulunmak koşuluyla mülteci statüsüne başvurmalarına izin verildi.

Merkel, tüm Avrupa ülkelerinin bu kriz sürecinde sorumluluğu paylaşması gerektiği üzerine vurgu yaptı. Hatta sadece birlik üyelerinin değil AB'ye kabul sürecindeki ülkelerle ve transit konumdaki ülkelerle de işbirliğinin gereği üzerinde durdu ve bu yönde girişimlerde bulundu. İnsanlık onurunun dokunulmazlığı üzerinde söylemlerde bulundu ve Almanya'nın bu değeri korumasının temel argüman olduğunu ifade etti. Bu krizle mücadele edebilmek için Federal devlet düzeyinde de yerel düzeyde de tedbirler alınması gerektiğini savundu.

Federal İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre Almanya'daki sığınmacıların sayısı 2016'da yaklaşık % 69 oranında düşmüştür⁵⁰. Bu düşüşün nedenini görmek açısından, çalışmamızda 2016 yılında göç politikasındaki değişikliklerin ardından ortaya çıkan sığınma prosedürünü kısaca değerlendirmek yerinde olacaktır.

2016 yılına kadar genel koruma oranı çok yüksek seviyedeydi, 2016'nın ilk aylarında politika değişikliği nedeniyle Federal Göç ve Mülteciler Dairesi (BAMF) rekor sayıda vakada mülteci korumasının yerine ikincil koruma kararı verdi. Bu politika değişikliği, özellikle Suriye vatandaşlarını etkiledi. Örneğin, Suriyelilerin % 95.8'inin 2015 yılında mülteci statüsüne sahip olduğu halde, bu oran 2016'da % 56.4'e düştü. Tersine, ikincil koruma

48 Rietig, V. (2016), *Moving Beyond Crisis, Germany New Approaches to Integrating Refugees into the Labor Market*, s.6-7.

49 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-37274962> (02.05.2017).

50 <http://www.fluechtlingsrat-lsa.de/wp-content/uploads/2016/06/160613-fl%C3%BCra-st-infoblatt-subsidi%C3%A4rer-schutz-final-eng-1.pdf> (13.05.2017).

sağlanan Suriyelilerin oranı 2015'te % 0.1 iken 2016'da % 41.2'ye yükselmiştir⁵¹.

BAMF, prosedürleri hızlandırma çabalarını yoğunlaştırdı ve 20'den fazla "varış merkezi" nin kurulmasıyla bu merkezlerde kayıt, kimlik kontrolü, mülakat ve karar verme gibi çeşitli süreçler hızlı bir şekilde tamamlanıyor. Bu işlemler öncesinde, işlemleri hızlandırmak için, sığınmacılar korunma şansının yüksek olanlar ve olmayanlar şeklinde kategorize ediliyorlar. Menşei güvenli ülkelerden gelen sığınmacılar için 2016 yılında hızlandırılmış prosedürler yürürlüğe girmiştir.

Eğer sığınma başvurusu geciktirilmişse, sığınma prosedürü iptal edilebilir. Kabul edilirse Almanya'nın 16 eyaletinden (Bundesländer) sığınmacıyı bilgilendirir. Menşei ülke ile anlaşması olan bir eyalette mültecilik süreci boyunca yaşamak zorundadır. Belirli bir yerde yaşama zorunluluğu üç yıldır yürürlükte ancak aileyle birleşimi, sağlık, eğitim veya çalışma nedeniyle kaldırılabilir. Mülteci statüsü kazanmış kişiler eğer yaşamlarını sürdüreceği niteliklere sahipse beş yıl sonra daimi oturma izni kazanabilecektir. Sığınma talebinin reddedilmesi durumunda, İdari Mahkemeye (Verwaltungsgericht) temyiz başvurusu yapılabilir. Başvuru ikinci kez reddedilirse de İdari Yüksek Adalet Mahkemesine (Verwaltungsgerichtshof) temyiz için başvurulabilir. İltica işlemlerinde idari mahkeme kararı genellikle son duraktır. Eğer dava önemli bir öneme sahipse veya idari mahkemenin kararı temel hukuk ilkelerine aykırı ise daha yüksek mahkemelere itirazlar mümkündür.

Bir sığınmacı, en az bir yıl hapis cezasına çarptırılmışsa mülteci statüsünde, üç yıl hapis cezasına çarptırıldıysa, mülteci olarak tanınmayabilir, yani dışlanabilir.

2016 yılından önce, sınır dışı edilecek kişiler hapisanelerde gözaltına alınıyordu. Bu insan haklarına aykırı bulunduğu için birkaç Federal Devlette "sınır dışı edilmek üzere gözaltı" için yeni tesisler açılmıştır.

Göçmenler gerekli belgeler olmadan Almanya'ya girmeye çalışırken sınırda tespit edilirse, sınır polisi tarafından göçmenin "güvenli bir üçüncü ülke" gönderilmek üzere reddedilebilir. Komşu ülkeye hemen götürülebiliyorsa, bu göçmenlerin iltica başvurusu yapma fırsatı bulunmamaktadır. Sığınmacılar sınırı geçtikten sonra yakalandıklarında, sığınma başvuruları sorumlu makamlara bildirilmelidir.

Gerekli belgeler olmadan uluslararası bir havaalanına varan sığınmacılar "havaalanı prosedürü" ne tabi olabilirler (havaalanında gerekli olan olanakların olup olmadığına bağlı olarak). Daha sonra, hızlandırılmış bir prosedürde, bölgeye girmesine izin verilip verilmeyecekleri konusunda karar verilir.

Sınırdaki veya havaalanında giriş yapılmazsa, düzenli bir prosedür gerçekleşir. Başvurular Federal Göç ve Mülteciler Dairesine (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge - BAMF) yapılmalıdır. Kanuna göre, sığınmacılar, iltica prosedürlerinin ilk aşamasında 6 aya kadar bir "ilk alışı merkezi" (Aufnahmeeinrichtung) barındırılmalıdır. Ayrıca, "menşei ülkeleri" olan sığınmacılar, prosedürlerinin tamamı boyunca ilk kabul merkezlerinde kalmakla yükümlüdürler. İlk alışı merkezleri genellikle BAMF'nin şubesiyle aynı yerde bulunur. Görüşme, sığınmacılar bu merkezlerde ağırlanırken gerçekleşecek, ancak uygulamada bu nadiren geçerli. İlk kabul dönemini takiben, güvenli menşei ülkelerinden olanlar dışındaki sığınmacılar, genellikle, prosedürlerinin kalan süre boyunca kalmaları gereken yerel konaklama merkezlerine gönderilir.

⁵¹<http://www.asylumineurope.org/reports/country/germany/asylum-procedure/treatment-specific-nationalities> (15.05.2017).

V. Sonuç

Dünyadaki politik, sosyal ve ekonomik gerçekler, uluslararası insan hakları ve insancıl ilkelerin uygulanmasını her geçen gün daha fazla zorlaştırmaktadır. Özellikle mülteci statüsünün belirleyici özellikleri ve mültecilere bağlı haklar ve sorumluluklara dair hassasiyetlerin giderek yitiriliyor olması, insanlığın geleceğine dair endişeleri artırmaktadır.

Mülteci konumundaki biri, potansiyel bir terörist, uluslararası bir suçlu ya da en iyi ihtimalle ulusal sığınma sistemini istismar eden kişi olarak algılanmaktadır.

Sivil dış politikayı uygulayan bir ülke olarak Almanya, Avrupa Birliği'ni ve ortak değerleri olan bir Avrupa'yı, oluşturmakta önemli bir noktadadır. 1990'lardan sonra Soğuk Savaş bitmiş, Almanya'nın politik konumu farklılaşmıştır. Bununla birlikte Avrupa'da meydana gelen savaşlar, ekonomik krizler, toplumsal krizler ve 11 Eylül saldırısı Almanya'nın dış politikadaki konumunu daha önemli hale getirmiştir. Ayrıca Orta Doğu'da meydana gelen savaşlar, çatışmalar ve terörün gnlenmesinin Almanya'nın askeri unsurlardan uzak dış politikasını yönetme zorluğunu ortaya çıkardığı söylenebilir. Bu şartlar altında Almanya, dış politikanın oluşumunda AB'nin etkisinin artmasını ve güvenlik politikalarında eşgüdüm sağlamış bir Avrupa'nın oluşturulmasını savunmuştur.

Bu süreçte Almanya AB ile bütünleşmeyi ön plana çıkarak, ortak bir g politikası inşasının başrolünü üstlendi. nkn Almanya'nın i güvenliği AB'nin üzerinden gerçekleştirdiği bir dizi reforma bağlıydı. AB'nin içerisinde Almanya'nın, sadece ekonomik bir güç olarak değil, geleceğini tehdit edebilecek g konusunda da politikayı oluşturan bir güç olarak AB'yi yönlendirdiği söylenebilir.

Avrupa düzeyindeki gelişmeler, Dublin veya Schengen Sözleşmelerinden kaynaklanan gerekliliklerin Alman Anayasa reformunu meşrulaştırmaya yardımcı olduğu düşünülmektedir. Avrupa Birliğinin girişimlerinin onaylanması ve işleyişinin gereği olarak 16. Maddenin değiştirilmesini ve ancak bunun sonucunda Avrupa ile bütünleşmenin mümkün olacağı söylemi Alman g politikasının temelini oluşturduğu görülmektedir. Bu temelle diğer politik girişimlere zemin hazırladıkları ve muhalif görüşlerin karşısında gnlendikleri söylenebilir. Alman hkmeti bir yandan AB'yi etkilemekte, bir yandan da sorumluluğu AB'ye yüklemektedir.

1990'lardan bu yana sığınmacı sayısının hızla artması ve önlem alınmazsa Avrupa'nın mülteci deposu olacağını öngörerek reform girişimlerinde bulunması bizi stratejik bir politika yürüttüğü sonucuna ulaştırabilir. Almanya'nın özellikle 2016 yılından itibaren mülteci politikasında uyguladığı değişimler, birincil koruma sağlanan mültecilerin sayısında hızlı bir düşüşe neden olmuştur. Bununla birlikte, nazi söylemlerini aratmayan nitelikteki göçmen karşıtı söylemlerdeki artış, demokratik Almanya için kuşku yaratmaktadır.

Almanya'nın mülteci deposu olmanın önüne geçmek üzere izlediği "güvenli nc lke" politikaları, Türkiye'yi zorda bırakacak sonuçlara dönüşebilir. Başka bir ülkede yaşamak hayali ile savaştan kaçan insanları zorla, yaşamak istemedikleri bir ülkede tutmak Türkiye'nin geleceğinde tehdit unsuru olabilir.

Avrupa'da birok ülke, aşırı sağ yaklaşımlar ve ulusal çıkarlar nedeniyle mültecilerin kabulünü reddetmektedir. AB'nin kabul ettiği göçmenler ise ülkede yaşadığı süre, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri, geldikleri lke halkıyla benzerlikleri gibi özelliklerine

bakılarak kabul edilmektedir. İnsan hakları çerçevesini çizen Avrupa Birliği için, “İnsan onuru” anlayışıyla örtüşmeyen bu uygulama, trajiktir.

Bununla birlikte Avrupa ülkeleri arasında hala birlikte hareket etme konusunda eksiklikler görülmektedir. AB çok zorlu bir dönemi yaşarken yanı başında savaş ve kötü şartlardan kaçan insanlar için bir umut kapısı olmaya devam etmektedir. Avrupa'nın kapılarını mültecilere kapatması, insan haklarına da kapılarını kapatması anlamına gelmektedir. AB kuruluş sebeplerini sarsacak kadar insan haklarından uzaklaşmaktadır. Oysaki buradaki amaç, uluslararası korumaya muhtaç kişilerin uygun bir şekilde tanımlanması, ihtiyaçlarının karşılanması, uluslararası korumanın sağlanması için sorumlulukların adil şekilde dağıtılması ve bu sorumlulukların bir yük paylaşımı çerçevesinde yerine getirilmesini sağlamaktır. Üçüncü bir ülkeye bu yükün büyük kısmının yansıtılması sorunu çözmeyecek, sadece kendi ulusal güvenlik kaygılarını soğutmak üzere sınırların ötesine atacaktır.

Göç krizi sadece bir ülkenin veya bir kıtanın problemi olarak nitelendirilemez. Bu sorun tüm dünyanın hatta insanlığın sorunudur. Bu bağlamda insanın uluslararası korunması için, 1951 Sözleşmesinin temelleri korunmalı ve uluslararası insan hakları ve uluslararası hukukta günün koşullarını karşılayan sağlam temeller oluşturulmalıdır. Çok taraflı işbirliğine ve sorumlulukların ve yüklerin adil bir şekilde paylaşımına odaklanan, iyi yönetilen bir küresel sığınma ve göç yönetimi hedeflenmelidir.

Kaynakça

- Ağır, B. S. (2015), “Güvenlik Kavramını Yeniden Düşünmek: Küreselleşme, Kimlik ve Değişen Güvenlik Anlayışı”, *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 11(22), 97-130.
- Appadurai, A. (1990), “Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy”, *Theory, Culture & Society*, 7(2), 295-310.
- Bosswick, W., & Heckmann, F. (2006), “Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities”, *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*.
- Bulut, N. (2003), “Küreselleşme: Sosyal Devletin Sonu mu?” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 52(2), 173-197.
- Buzan, B., & Hansen, L. (2009), *The evolution of international security studies*, Cambridge University Press.
- Buzan, B., Wæver, O., & De Wilde, J. (1998), *Security: A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner Publishers.
- Castles, S–Miller, M.J. (2008), *Göçler Çağı Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri*, Çev: Bal, B.U., Akbulut, İ., Bilgi İletişim Grubu Yayınları.
- Dobson, J., Latham, A., Salt, J. (2009), *On The Move? Labour Migration in Times of Recession*, Policy Network Paper.
- Es, M. ve Ateş, H. (2004), “Kent Yönetimi, Kentleşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (48), s.205-248.
- Fassmann, H., & Munz, R. (1992), “Patterns and Trends Of International Migration in Western Europe”, *The Population and Development Review*, 457-480.
- Gençler, A. (2005), “Avrupa Birliğinin Göç Politikası”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (49), 173-197.
- Göçmen, I. (2014), “Türkiye İle Avrupa Birliği Arasındaki Geri Kabul Anlaşmasının Hukuki

- Yönden Analizi", *Ankara Avrupa alışmaları Dergisi*, c:13 no:2, 21-86.
- Gök, G. O. (2016). "Kimin Güvenliği? Uluslararası G-Gvelik İlişkisi ve Uluslararası rgtlerin Rolü", *KOSBED*, 31, s.65-82.
- İçduygu, A., Sirkeci, İ. (1999), "Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde Göç Hareketleri", *75 Yılda Köylerden şehirlere*, Ed. O. Baydar, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 249-268.
- Johansson, K. M. (1999), "Tracing the Employment Title in the Amsterdam Treaty: Uncovering Transnational Coalitions", *Journal of European Public Policy*, 6(1), s.85-101.
- Küçük, A. (2015), "Egemenlik (Hâkimiyet), Halk Egemenliği ve Milli Egemenlik Tartışmaları ve Egemenlik Anlayışında Esaslı Dnşm", *Journal of Judgments by the Court of Jurisdictional Disputes/Uyumsuzluk Mahkemesi Dergisi*, (6).
- Lavenex, S. (2006), "Shifting Up and Out: The Foreign Policy of European Immigration Control", *West European Politics*, 29(2), s.329-350
- Lavenex, S. (2001), "The Europeanization of Refugee Policies: Normative Challenges and Institutional Legacies", *Journal of Common Market Studies (JCMS)*, 39(5), s.851-874.
- Mandacı, N., zerim, G. (2013), "Uluslararası Glerin Bir Güvenlik Konusuna Dnşm: Avrupa'da Radikal Sağ Partiler ve Gn Gvenikleştirilmesi", *Uluslararası İlişkiler*, 10(39), 105-130.
- Martin, P. L., Olmstead, A. L. (1985), "The Agricultural Mechanization Controversy", *Science*, 227, 601-607.
- Massey, D. S., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A. (1999), *Worlds in Motion: Understanding International Migration at the End of the Millennium: Understanding International Migration at the End of the Millennium*, Clarendon Press.
- Monar, J. (2001), "Comprehensive Migration Policy", *Immigration Admissions: The Search For Workable Policies in Germany and The United States*, 3, 53-78.
- Olesen, H. (2002), "Migration, Return, and Development: An Institutional Perspective", *The Migration-Development Nexus*, 40(5), 133-158.
- Ortaylı, İ. (2006), "Genel G Olgusu", *Uluslararası G Sempozyumu Bildiriler*, Sistem Matbaacılık.
- zcan, Y. Z. (1998), "İ Gn Tanımı ve Verileri İle İlgili Bazı Sorunlar", *Türkiye'de İ G*, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 78-91.
- zerim, G. (2014), "Avrupa'da Güç Politikalarının Ulusstleşmesi ve Bir Güvenlik Konusunda Dönüşü: Avrupa G Tarihinde Yeni Bir Dönem mi?", *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 11-48.
- zgker, U., Batı, G. F. (2016), "Avrupa Birliği Hukukunda G Sorunu Parametreleri. Ekonomi", *Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 1-10.
- Putnam, R. D. (1988), "Diplomacy and Domestic Politics: The Logic of Two-Level Games", *International Organization*, 42(03), s.427-460.
- Rietig, V., (2016), *Moving Beyond Crisis, Germany New Approaches to Integrating Refugees into the Labor Market*. Migration Policy Institute.
- Schiller, N. G., Basch, L., Blanc, C. S. (1995), "From İmmigrant to Transmigrant: Theorizing Transnational Migration", *Anthropological Quarterly*, 68:1, 48-63.
- şener, B.(2017). "Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Uluslararası G Olgusu Ve Ulusal

Güvenlik Üzerindeki Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 1-30.

Türk Dil Kurumu TDK Sözlüğü (2009), TDK Yayınevi.

Uluslararası Göç Hukuku / Göç Terimleri Sözlüğü (2009), Ed. B. Çiçekçi, Uluslararası Göç Örgütü Yayını, Yayın No:18, Cenevre.

Yazan, Y., (2016), *Avrupa Birliği'nin Yasadışı Göç Politikası*, Milenyum Yayınları.

Yılmaz, A. (2014), “Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri Ve Etkileri”, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1685-1704.

Yücel, Z. (2008), “Avrupa Birliği'nin Genişleme Politikasının Güvenlik Boyutu”, *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, Cilt. 4, No. 13. 37-54.

Elektronik Kaynakça:

<http://www.asylumineurope.org/reports/country/germany/asylum-procedure/treatment-specific-nationalities> (15.05.2017).

<http://www.asylumineurope.org/reports/country/germany/asylum-procedure/procedures/dublin> (10.05.2017).

<http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-37274962> (02.06.2017).

<http://cenevrefisi.dt.mfa.gov.tr/AgencyInfoNotes.aspx> (13.05.2017).

<http://www.fluechtlingsrat-lsa.de/wp-content/uploads/2016/06/160613-fl%C3%BCrast-infoblatt-subsidi%C3%A4rer-schutz-final-eng-1.pdf> (13.05.2017).

http://www.goc.gov.tr/icerik6/Budape%c5%9fte%20S%c3%bcreci_576_577_578_icerik (15.05.2017).

<http://www.hurriyet.com.tr/gocmenler-burka-mi-40445435> (05.06.2017).

<https://www.iom.int/news/migration-asylum-and-refugees-germany-understanding-data> (12.05.2017).

http://www.orsam.org.tr/eski/tr/trUploads/Yazilar/Dosyalar/2012621_Rapor123tur.pdf

<https://www.setav.org/almanyandin-multeci-politikasi-nasil-sekilleniyor/> (10.05.2017).

<https://www.setav.org/alman-yayilmaciligi-mi/> (05.05.2017).